

NYELVTANI MAGYARÁZATOK

Feltételes mondatok

A feltételes módot többnyire összetett mondattal fejezzük ki, a mellékmondatot pedig leggyakrabban az **if** kötőszó vezeti be. A főmondat és a mellékmondat sorrendje tetszés szerinti. Ha a főmondattal kezdünk, a tagmondatokat nem választja el vessző; ha a mellékmondat áll elől, kitehetjük a vesszőt:

Will you get angry with me if I tell you the truth?
If I tell you the truth(,) will you get angry with me?
Megharagszol, ha elmondom az igazat?

1. Jelenre és jövőre vonatkozó reális feltételezés

MELLÉKMONDAT: (if +) *present* / *present perfect*
FŐMONDAT: *simple future* / *going to* <AmE>

If she **calls** again I'll **unplug** / I'm **going to unplug** the phone.
Ha még egyszer felhív, kikapcsolom (ki fogom kapcsolni) a telefont.

If I **tell** you the secret, **are** you **going to keep** it?
Ha megmondom a titkot, meg fogod tartani?

You **won't pass** / **aren't going to pass** the driving test if you **haven't practised** enough beforehand.

Nem fogsz átmenni az autóvezetői vizsgán, ha nem gyakoroltál eleget előtte.

A mellékmondatban **akkor sem áll jövő idejű igealak, ha a jövőre utalunk** (gyakori hiba: *If she *will call* again...). A főmondat tartalmát viszont **jövő idejű igealak fejezi ki** (nem pedig jelen, ami szintén gyakori hiba: *I *unplug*).

▶▶ **Gyak. 1., 2., 23., 24., 27.**

A módbeli segédigék használata

A főmondatban a jelentéstől függően *különböző segédigék*, vagy (jövő idejű) *helyettesítő szerkezeteik* is használhatók:

We **may** / **can** only take part in the program if we have registered before.
Csak akkor vehetünk részt a programon, ha előtte regisztráltunk.

If you have fever you **mustn't** get up / you **can't** go out.
Ha lázad van, nem kelhetsz fel / nem mehetsz el hazulról.

You **should** accept responsibility if you've done something wrong.
Ha valami rosszat tettél, vállalnod kell a felelősséget.

We'll only **be able** to help you if you say what's happened.
(*can* ⇔ *will be able to*)
Csak akkor tudunk segíteni, ha megmondod, mi történt.

Shall / **Will** I **have** to clean the windows if the weather gets better?
Meg kell tisztítanom az ablakokat, ha jobbra fordul az idő?
(*must* ⇔ *shall* / *will have to*)

▶▶ **Gyak. 3.**

Egyéb esetek

- If I **should** see Kate I'll tell her to call you.
Ha netán találkozom Kate-tel, szólok neki, hogy hívjon fel.

Ha a feltétel bekövetkezte valószínűtlen: **should** minden személyben a mellékmondatban.

- If you push this button the machine **switches** off.
Ha megnyomja ezt a gombot, a gép kikapcsol.

I only **take** the car if it is absolutely necessary.
Csak akkor ülök autóba, ha feltétlenül szükséges.

Tény, illetve általános érvényű kijelentés: *simple present* a főmondatban.

▶ Gyak. 3.

2. Jelenre és jövőre vonatkozó irreális feltételezés

MELLÉKMONDAT: (if +) *past*

FŐMONDAT: *present conditional*: **should** / **would** + *present infinitive to* nélkül

If I **were** you I **shouldn't** / **wouldn't risk** going there.
Ha neked lennék, nem kockáztatnám meg, hogy odamenjek.

Where **would** you **like** to live if you **had** a choice?
Hol szeretnél élni, ha választhatnál?

I'd **be** most surprised if she **agreed** to see the doctor.
Nagyon meg lennék lepve, ha beleegyezne abba, hogy orvoshoz menjen.

Hagyományosan a **should** az első, a **would** a 2. és a 3. személyben használatos. A mai köznapi nyelv első személyben is inkább **would**-ot használ. Állító alakban, mivel mindkettő összevonása **'d**, a megkülönböztetésnek nincs jelentősége.

▶ Gyak. 4., 5., 23., 24., 27.

A módbeli segédigék használata

A jelentéstől függően *különböző segédigék* vagy *helyettesítő szerkezetek* feltételes módú alakjai is használhatók a fő- és mellékmondatban egyaránt:

may ⇒ **might** vagy *would be allowed / permitted to*

can ⇒ **could** vagy *would be able / allowed / permitted to*

must ⇒ *would have / need to*

must not ⇒ *wouldn't be allowed / permitted to*

need not ⇒ *wouldn't have / need to*

If you weren't so rude you **wouldn't have / need to** apologise now.
Ha nem lennél olyan goromba, most nem kellene elnézést kérned.

We'd **be able to / could** help you if we had more time.
Segíthetnénk, ha több időnk lenne.

Jack **could** only have a go with my new car if he weren't such a reckless driver.

Jack csak akkor mehetne egy kört az új autómmal, ha nem lenne olyan felelőtlen vezető.

I'd help you if I **could**.
Segítenék, ha tudnék.

I'd be happy if we **didn't have to** go out today.
Örülnék, ha nem kéne elmennünk ma itthonról.

▶▶ **Gyak. 5., 8.**

Ha a feltétel kimondatlanul is egyértelmű, vagy a közlés nem kíván meg feltételt, elmaradhat a mellékmondat:

I **wouldn't be** so sure. (= *if I were you*)
Én (azért) nem lennék olyan biztos (ha neked lennék)

Jack isn't the kind of person I **would trust**.
Jack nem az az ember, akiben megbíznék.

Egyéb esetek

- If you **would** wait a minute I'll try to find the boss.
Ha lenne szíves várni egy percet, megkeresem a főnököt.

Udvarias kérés: **would**.

- I'd be surprised if we **should** find a hotel in this out-of-the-way place.
Meg lennék lepve, ha netán találnánk egy szállodát ezen az isten háta mögötti helyen.

A feltétel bekövetkezte valószínűtlen: **should** minden személyben a mellékmondatban.

▶▶ **Gyak. 3., 8.**

3. Múltra vonatkozó irreális feltételezés

MELLÉKMONDAT: (if +) *past perfect*

FŐMONDAT: *perfect conditional*: **should / would** + *perfect infinitive to* nélkül

If the referee **hadn't been** biased we'd **have won** the match.
Ha a bíró nem lett volna részrehajló, megnyertük volna a meccset.

I **wouldn't have brought** this issue **up** if I **had known** you felt so strongly about it.

Nem hoztam volna fel ezt a témát, ha tudtam volna, hogy ilyen érzékenyen érint.

We **shouldn't / wouldn't have believed** it if we **hadn't seen** it with our own eyes.

Nem hittük volna el, ha nem látjuk a saját szemünkkel.

▶▶ **Gyak. 6., 7., 23., 24., 28.**

Ha a feltétel kimondatlanul is egyértelmű, vagy a közlés nem kíván meg feltételt, elmaradhat a mellékmondat:

I don't think he **would have deserved** the prize.
Nem hiszem, hogy megérdemelte volna a díjat.

Nobody **would have objected** to this.
Senkinek se lett volna kifogása ez ellen.

A módbeli segédigék használata

A mellékmondatban a segédigék (példáinkban a **can** és a **must**) jelentését helyettesítő szerkezetek *past perfect* alakjai fejezik ki.

If I **had been able** to fix the gadget myself I wouldn't have called you.
(*can* ⇒ *had been able to*)

Ha magam is meg tudtam volna javítani a kütyüt, nem hívtalak volna.

Jill says if she **had had** to drive all the way we'd never have got to the hotel before dark. (*must* ⇒ *had had to*)

Jill azt mondja, ha neki kellett volna végig vezetnie, sosem értünk volna a szállodához sötétedés előtt.

A főmondatban a jelentéstől függően *különböző segédigék* vagy *helyettesítő szerkezetek* feltételes módú alakjai is használhatók:

- may** ⇒ **might** + *perfect infinitive* vagy *would have been allowed to*
- can** ⇒ **could** + *perfect infinitive* vagy *would have been able / allowed to*
- must** ⇒ *would have had to*
- mustn't** ⇒ *wouldn't have been allowed to*
- needn't** ⇒ *wouldn't have had to*

If there hadn't been a jam I **could have caught** the train.
Ha nem lett volna forgalmi dugó, elérhettem volna a vonatot.

She **might have forgiven** you if you had apologised.
Talán megbocsátott volna neked, ha elnézést kértél volna tőle.

We **wouldn't have had to** hurry so much if we had known that the show would start later.
Nem kellett volna annyira sietnünk, ha tudtuk volna, hogy a műsor csak később kezdődik.

I'd **have been able to** help you if you had asked me.
Tudtam volna segíteni, ha megkértél volna rá.

►► Gyak. 8.

4. „Vegyes típusú” feltételes mondatok

Az egyik tagmondat feltételes jelenben, a másik feltételes múltban áll:

If you **had listened** to me you **wouldn't be** in trouble now.
Ha hallgattál volna rám, most nem lennél bajban.

If you **hadn't eaten** that ice-cream so quickly you **wouldn't have** a sore throat now.
Ha nem etted volna olyan gyorsan azt a fagyit, most nem fájna a torkod.

5. Egyéb kötőszavak/kifejezések a tagmondatok között

(i) **as if / as though** (*mintha*)

It seems as if there **is / was / were going to be** a row.
Úgy néz ki, hogy mindjárt kitör a veszekedés.

Tom looks as if he **doesn't / didn't know** about the matter.
Úgy látszik, Tom nem tud a dologról.

As if his injury **wasn't** / **weren't** enough, he'll also be fined.
Mintha a sérülése nem lenne elég (baj), még meg is büntetik.

You look as if you **haven't** / **hadn't slept** a wink.
Úgy nézel ki, mintha egy szemhunyást sem aludtál volna.

Kate acted as though she **was** / **were** the boss.
Kate úgy viselkedett, mintha ő lenne a főnök.

Jim's eating as if he's / 'd never **seen** a knife and fork before.
Jim úgy eszik, mintha életében nem látott volna kést-villát.

A példákban bemutatott alternatívák választásánál vegyük figyelembe a következőket:

- A *present* / *present perfect* alakok nagyobb valószínűséget, ill. bizonyosságot fejeznek ki, mint a *past* / *past perfect* alakok.
 - A *present* / *present perfect* alakok a hétköznapi nyelvre, a *past* / *past perfect* alakok a választékosabb stílusra jellemzők.
- ▶▶ **Gyak. 9., 30., 31.**

(ii) but for (*if it wasn't* / *weren't for* = ha nem lenne/vmi, vki nélkül, illetve *if it hadn't been for* = ha nem lett volna/vmi, vki nélkül)

But for you I'd never be able to do this job. (= **If it wasn't** / **weren't for** you / your help ...)
Nélküled / A segítséged nélkül sosem tudnám elvégezni ezt a munkát.

But for his help we'd have got lost. (If he hadn't helped us = **If it hadn't been for** his help ...)
A segítsége nélkül / Ha nem segített volna, eltévedtünk volna.

▶▶ **Gyak. 10.**

(iii) *if only*

If only she **were** more understanding, we **could settle** this problem easily.
Ha megértőbb lenne, könnyebben rendezhetnénk ezt a problémát.

If only you **wouldn't nag** me all the time, I **could relax** a bit.
Ha nem nyaggatnál örökösen, lazíthatnék egy kicsit.

▶▶ **Gyak. 9.**

(iv) *in case* (arra az esetre, ha...)

Keverése az **if**-fel gyakori hiba, pedig nem csereszabatosak: az **in case** más értelmű:

I always take a debit card with me **in case I need money**.
Mindig van nálam bankkártya *arra az esetre, ha* pénzre lenne szükségem.

I only take a debit card with me **if I want to withdraw money from the ATM**.

Csak *akkor* viszek magammal bankkártyát, *ha* pénzt akarok kivenni az automatából.

▶▶ **Gyak. 11., 12.**

(v) *provided (that)* (feltéve, ha)

You can use my car **provided (that)** you don't smash it.
Használhatod az autót, feltéve, ha nem töröd össze.

(vi) *suppose / supposing* (mi van/lesz/lenne, ha...?)

Suppose we're recognised? (= *What [will happen] if we are recognised?*)
Mi lesz, ha felismernek?

Supposing we had been recognised? (= *What [would have happened] if we had been recognised?*)

Mi lett volna, ha felismernek (felismertek volna)?

▶▶ **Gyak. 9.**

(vii) **unless** (*hacsak nem*)

Mivel *tagadó* értelmű, a mellékmondat igealakja *állító*. Gyakori hibaforrás, mert a magyarban kimondjuk a *nem* szót.

I won't forgive you **unless** you **apologise**. (= If you don't apologise I won't forgive you.)

Nem bocsátok meg, hacsak nem kérsz elnézést. (= Ha nem kérsz elnézést, nem bocsátok meg.)

We'll stay at home **unless** it **stops** raining. (= If it doesn't stop raining we won't leave.)

Itthon maradunk, hacsak nem áll el az eső. (Ha nem áll el az eső, itthon maradunk.)

▶▶ **Gyak. 13.**

A fentieket összefoglalóan gyakoroltató vegyes típusú feladatok még:

▶▶ **Gyak. 14., 15., 16., 17., 25., 26.**

Óhajtó mondatok

Kívánságot, óhajt fogalmazunk meg a következő kifejezések, illetve szerkezetek után:

I wish (bárcsak)

Ha az óhaj a jelenre vagy jövőre vonatkozik, *past tense*:

I wish you **were** here by my side. • Bárcsak itt lennél mellettem.

I wish you **didn't order** me about all the time.

Bárcsak ne parancsolgatnál nekem folyton.

I wish they **were joining** us for the hike tomorrow.

Bárcsak velünk jönnének kirándulni holnap!

I wish my ex-girlfriend **wasn't** / **weren't** coming to the party.

Bárcsak ne jönne el a volt barátnőm a partira.

Ha az óhaj a múltra vonatkozik, *past perfect tense*:

I wish we **had arrived** there earlier.

Bárcsak korábban odaértünk volna.

I wish I **hadn't wasted** so much time waiting for you.

Bárcsak ne vesztegettem volna ilyen sok időt rád várva.

A jelenre/jövőre vonatkozó (reménytelennek tűnő) óhajt a **would** segédige fejezi ki:

I wish she **would listen** to me.
Bárcsak hallgatna rám!

Ezzel olyan kívánságot fogalmazhatunk meg, amelynek megvalósítása **nem** a beszélőtől függ.

A *wish* állhat *past tense*-ben is. Ilyenkor az utána álló *past tense* megmaradhat (tehát nincs szükség igeidő-egyeztetésre):

I **wished** my girlfriend **was** / **were** / **had been** with me.
Azt kívántam, bárcsak velem lenne a barátnőm.

if only (bárcsak)

Használata megegyezik az **I wish**-nél leírtakkal, hangulata viszont patetikusabb:

If only I **had been** there!
Bárcsak ott lettem volna!

If only you **were** nicer!
Bárcsak kedvesebb lennél!

If only she **would change** her mind!
Bárcsak jobb belátásra térne!

would rather / **sooner** (inkább; jobban szeretném/szeretnék, ha...)

Ha a kifejezés és az óhajtott cselekvés alanya **ugyanaz**: **would rather** / **sooner** + *infinitive* (múltra vonatkozó óhajtás esetén *perfect infinitive*) **to** nélkül:

We'd rather / sooner **stay** at home today.
Ma inkább itthon maradnánk.

I'd rather / sooner not **invite** Jack to my party.
Inkább nem hívnám meg Jack-et a bulimra.

I'd rather / sooner **have bought** the other dress.
Inkább a másik ruhát kellett volna megvennem.

Ha a két alany **nem ugyanaz**, jelenre/jövőre vonatkozó óhaj esetén: **would rather / sooner + past tense**, múltira vonatkozó óhaj esetén **would rather / sooner + past perfect tense**:

We'd rather / sooner **Jack left** right now.
Jobban szeretnénk/Örölnénk, ha Jack most rögtön távozna.

I'd rather / sooner **you didn't leave** the window open.
Inkább ne hagyd nyitva az ablakot.

We'd rather / sooner **Kate had chosen** another job.
Jobban szerettük/örültünk volna, ha Kate másik állást választ.

I'd rather / sooner **you hadn't let** out the secret.
Inkább ne árultad volna el a titkot!

Az utóbbi szerkezet **azonos** alanyok esetén is használható:

I'd rather / sooner **I had bought** the other dress.

it is [high] time ([*legfőbb*] ideje [*volt*] már, hogy...)

It's time you **told** me the truth.
Ideje, hogy megmondd az igazat.

It's high time they **stopped** doing that business.
Legfőbb ideje, hogy leálljanak azzal az ügylettel.
» **Gyak. 18., 19., 20., 21., 22., 26., 29., 30., 31.**

GYAKORLATOK

1. Egészítse ki az alábbi mondatokat a zárójelben megadott igék megfelelő alakjaival! (A) ► **Feltételes mondatok 1.**

Példák: If you ... all that you ... sick. (*eat / get*) ⇨
If you **eat** all that you **'ll get** / you **'re going to get** sick.

If she ... harder, she ... the exam. (*not study / fail*) ⇨
If she **doesn't study** harder, she **will fail** / **is going to fail** the exam.

1. If we the car here it
in the way. (*park / be*)
2. You the train if you
at once. (*miss / not leave*)
3. If we at the theatre late they
..... us in. (*arrive / not let*)
4. If you one more mistake I
angry. (*make / be*)
- 5 If I you money when
it back? (*lend / pay*)
6. I the job done if I
a quiet corner. (*not get / not find*)

7. If Jill the driving test, we her a celebration? (*pass / give*)
8. If you your wet clothes at once you a cold. (*not change / catch*)
9. If there enough bread at home I some on the way from work. (*not be / buy*)
10. If they still servicing the car, how we for our holiday tomorrow? (*not finish / leave*)
11. If we up we possibly the shelter before the storm breaks out. (*hurry / reach*)
12. If you this exercise, Dear Reader, please move on to the next task. (*complete*)

2. A következő oldalon egy élményfarmra hívó turisztikai ajánlat olvasható. A hirdetés szövege alapján alkosson egy esetleges látogatásra vonatkozó mondatokat a példa és a kiegészítő információk segítségével! (B) ► **Feltételes mondatok 1.**

- (0) (*go before April / find closed*) ⇒ *If we go to the farm before April we'll find it closed.*
- (1) (*visit / spend*)
- (2) (*you / take part in / do three tasks: ...*)
- (3) (*... as a reward*)
- (4) (*see ... shows*)

Pennywell Farm – The Great Adventure

- Open daily from 1st April - 31st October
- Average visit 5-6 hours
- 3-task adventure for kids:
 - Task 1: bottle-feeding lambs
 - Task 2: collecting eggs
 - Task 3: counting chickens
- Reward for doing all 3 tasks: taking a pony ride
- Sheepdog shows on Sat & Sun
- Attractions indoors – rain no problem
- Taste & buy homemade dairy products if you want to
- Father Christmas Plays in December

(5) *(enjoy indoor attractions)*

.....

(6) *(homemade dairy products)*

.....

(7) *(watch ... plays)*

.....